

Moshommel

(Bombus muscorum)

Open elementenverharding

Zorgt voor voedselaanbod en nestgelegenheden in de winter.

voedsel + verblijfplaatsen

Overhoekjes

Voor verblijfplaatsen van de Moshommel en om te foerageren in wallen, houtsingels, struiken en slootoevers. Min. 4 overhoekjes per hectare van min. 10 m² aaneengesloten onverstoorde kruidrijk grasland.

verblijfplaatsen + variatie

Nestgelegenheden

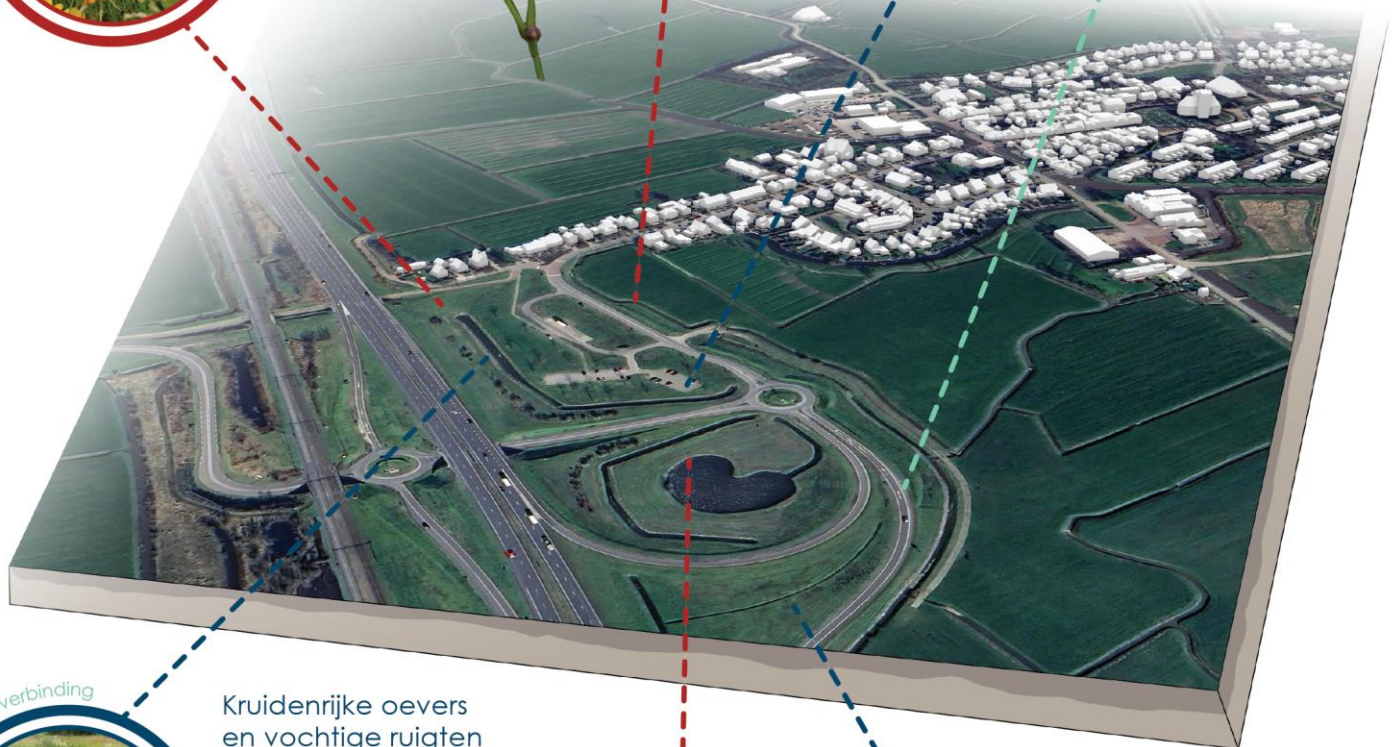
Open landschappen (min. 30% per hectare) met lage gebiedseigen bloemrijke vegetatie is geschikt voor nesten die bovengronds worden gemaakt van mos en gras. Gefaseerd maaibeheer is belangrijk.

verblijfplaatsen + veiligheid

Verbindend element

Creëer bermen met kruidrijk grasland van minimaal 2 meter breed. Verbind zo geschikte nestplekken en voedselplekken binnen 100 meter van elkaar. Voorkomen eilandjes en grote openingen van meer dan 100 meter waar geen vegetatie staat.

verbinding + variatie

voedsel + verbinding

Kruidrijke oevers en vochtige ruigten

In vorstvrije zones, zoals open zand, vegetatie of steilwandjes. Creëer steilwandjes van min. 1m lang en min 0,5m hoog (vooral ook geschikt voor andere bijensoorten)

voedsel + variatie

Voedsel

Brede variatie aan gebiedseigen plantensoorten en verschillende typen bloemen. Vroegbloeiende soorten zijn ook belangrijk, zoals wilgen en paardenbloemen.

Overwinteringsplaats

In vorstvrije zones, zoals open zand, vegetatie of steilwandjes. Creëer steilwandjes van min. 1m lang en min 0,5m hoog (vooral ook geschikt voor andere bijensoorten)

verblijfplaatsen

Moshommel

(Bombus muscorum)

Leefgebied

De moshommel is een bijensoort die voorheen in heel Nederland voorkwam. Aan het begin van deze eeuw leek deze hommelminder voor te komen, de bolwerken waren te vinden in de Zeeuwse delta en de waddenkelders. Dit zijn ook nu nog belangrijke leefgebieden, maar ze zijn ook (her)ontdekt in de Friese en Groningse polders en ten noorden van Amsterdam. Ondertussen heeft de moshommel ook de Marker Wadden gekoloniseerd. Het gebruik van gebiedseigen plantensoorten is voor de moshommel het meest wenselijk, aangezien deze soorten het best aangepast zijn aan de klimatologische omstandigheden. Ook de aanwezige insecten zijn hier het best op aangepast.

Verblijfplaatsen

De moshommel nestelt boven de grond op ongestoorde plekken. In de winter verblijven de koninginnen ondergronds. Zorg daarom voor nestgelegenheden, als:

Boven de grond:

- Lage bloemrijke vegetatie, minimaal 30 % per hectare
- Gras en mos voor nestmateriaal
- Houtwallen, houtsingels, struiken en slootoevers met overhoekjes voor verblijfplaatsen en foerageren

Overwinteringsplaats:

- Vorstvrije plekken, zoals open zand, vegetatie of steilwandjes
- Bloemborders en struweel met open grond
- Open elementen, zoals grasbetontegels
- Open vegetatie met open zand ertussen
- Zuidgeoriënteerde steilwandjes van zand, leem of klei, met een minimale lengte van 1 meter breed en minimaal 0,5 m hoog (vooral ook geschikt voor andere bijensoorten)

Voedsel

Zorg voor een kruidenrijk grasland met:

- Brede variatie aan soorten planten en verschillende typen bloemen
- Vroeg bloeiende soorten, zoals wilgen en paardenbloemen
- Planten met diepe bloemen, zoals akkerdistel, knooppkruid en rode klaver (moshommel heeft een lange tong en is daarom gespecialiseerd op planten met vlinder- en lipbloemen)

Verbinding

De werksters verzamelen stuifmeel van verschillende bloemen in de directe omgeving, meestal binnen 100 meter van het nest.

- Combineer geschikte nestplekken en voedselplekken binnen 100 meter van elkaar
- Gebruik als verbindend element kruidenrijk grasland in bijvoorbeeld bermen met een minimale breedte van 2 meter.
- Voorkom grote openingen van meer dan 100 meter waar geen vegetatie staat.

Variatie

- Minimaal 4 overhoekjes per hectare van minimaal 10 m² aaneengesloten onverstoord kruidenrijk grasland die op een terrein met elkaar verbonden zijn door bijvoorbeeld kruidenrijke bermen
- Varieer in vegetatie structuur, denk hierbij aan verschil in dichtheid van planten en grasland, en in hoogte. Maar ook kale plekken, ruigte en struweel
- Varieer van droge naar natte plaatsen, zodat kruidenrijke oevers en vochtige ruigten ontstaan met bloeiende grote wederik, grote kattenstaart, watermunt en koninginnekruid
- Zorg voor een zo lang mogelijke bloeihoogte met inheemse planten, in ieder geval van april tot oktober
- Gefaseerd maaibeheer: varieer per maaibeurt waarbij 10-30 % van de begroeiing blijft staan

Veiligheid

- Gebruik geen bestrijdingsmiddelen
- Maai zoveel mogelijk buiten de vliegperiode van bijen (globaal april t/m augustus)